

**Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi
na terenie Gminy Świerzno za 2014 rok.**

I. WPROWADZENIE.

1. Cel przygotowania Analizy.

Niniejszy dokument stanowi roczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Świerzno, sporządzoną w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Analizę sporządzono na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r., poz. 1399, z późn. zm.) gdzie określony został wymagany zakres przedmiotowej analizy.

2. Charakterystyka gminy Świerzno.

Świerzno jest gminą wiejską, położoną w północno – zachodniej części województwa zachodniopomorskiego. Od stycznia 1999 roku gmina weszła w skład powiatu Kamień Pomorski. Gmina sąsiaduje z sześcioma gminami:

- od północy: Dziwnów i Rewal,
- od wschodu: Gryfice i Karnice
- od południa: Golczewo,
- od zachodu: Kamień Pomorski.

Obszar gminy stanowią wsie: Będzieszewo, Chomino, Ciesław, Dąbrowa, Duniewo, Gostyniec, Gostyń, Jatki, Kaleń, Kępica, Krzemkowo, Margowo, Osieczy, Redliny, Rybice, Starza, Stuchowo, Sulikowo, Świerzno, Trzebieradz i Ugory.

Siedzibą gminy jest miejscowość Świerzno, położona w centralnej części gminy. Na terenie gminy położonych jest 22 miejscowości.

Powierzchnia ogólna wynosi 140 km², w tym:

- użytki rolne 61,5 %,
- lasy 30%,
- wody 1,4 %,
- tereny osiedlowe 1,7%,
- tereny komunikacyjne 3,1 %,
- pozostałe grunty 2,3 %.

Pod względem przydatności rolniczej grunty orne należą do zróżnicowanych. Najwięcej jest gleb żytnich słabych ok. 32%, gleby żytne bardzo dobre zajmują ok. 22 %, a żytne dobre ok. 17 %. Pozostałe gleby: pszenne, żytnie, łubinowe, pastewne zajmują powierzchnię po ok. 10%.

Pod względem wskaźnika waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej, gminę określa się w granicach 46,4 pkt, tj. w przedziale o mało korzystnych warunkach środowiskowych dla produkcji roślinnej.

Lasy zajmują 30% powierzchni gminy. Największe zwarte kompleksy leśne występują na wschód i północny wschód od Świerzna jako Świerzniański Las i Nicznowska Puszcza, na zachód od Świerzna nad Wołczą, na południowy - wschód od Stuchowa.

Na obszarze gminy występują dwa typy krajobrazu naturalnego: krajobraz równin morenowych oraz tarasów z wydymami. Teren gminy jest stosunkowo równinny, płasko urzeźbiony, zaznaczony niewielkimi wzniesieniami. W okolicach miejscowości Starza, Sulikowo i Kaleń znajdują się fragmenty terenu o rzeźbie falistej oraz łagodnie nachylonych stokach. W rejonie miejscowości Gostyń, Gostyniec i Sulikowo na skutek działalności morza powstały tereny bagienne, obszary wykształcenia torfowisk.

Na terenie gminy występują obszary i obiekty cenne przyrodniczo, rzadko spotykane, zasługujące na ochronę prawną. Są to:

- Świneckie Pomoklisko dolina Świnica między Strzeżewem a Świńcem,
- Bagno Dzików – Nadleśnictwo Gryfice,
- Leśne Bagno położone na południe od Stuchowskiej Strugi,
- Łąbędzie Bagno – Nadleśnictwo Gryfice,
- Pomniki przyrody: zaliczono do tej grupy 19 pojedynczych drzew, 2 grupy drzew, a także 10 alej.
- Doliny rzeki; Stuchowska Struga, Świnica, Wołcza,
- Obszar tzw. Świerzniańskiego Lasu na południe od drogi Świerzno – Cerkwica.

Gmina Świerzno charakteryzuje się niewielką ilością zabytków, chociaż są na tym terenie pojedyncze obiekty, jak i zespoły o wartościach unikatowych.

Większość wsi wyróżnia się średniowiecznym rodowodem, jak np. Kaleń, Gostyń, Świerzno, Starza. Historyczne układy przestrzenne – typowe dla średniowiecza – uległy w dużym stopniu transformacji i zatarciu. Odnosi się to np. do Ciesławia, Gostynia, Duniewa i Margowa. Obecnie występują układy wielodrożnicowe i ulicowe.

Architektura sakralna reprezentowana jest przez dwa kościoły: ryglowy w Świerznie i neogotycki z 1847 roku w Gostyniu.

Najcenniejszymi walorami zabytkowymi odznacza się: barokowy dwór myśliwski z XVIII wieku w Świerznie – pierwsza na Pomorzu Zachodnim rezydencja z dziedzictwem honorowym oraz zespół pałacowo – parkowy w Stuchowie - neorenesansowy pałac z elementami form neobaroku wzniesiony około 1888 r.

W większości wsi dominuje zabudowa z końca XIX wieku i pierwszej ćwierci XX wieku, murowana z cegły ceramicznej. Domy mieszkalne o zróżnicowanej skali, często z wystawkami lub gankami, ze sporadycznie zachowanym detalem. Budynki gospodarcze przeważnie murowane z cegły oraz murowano – ryglowe, nie tynkowane.

Świerzno – Kościół parafialny pw. Świętej Trójcy. Powstał w 1681 roku jako świątynia ewangelicka, fundacji Joachima Heinricha i Caspara Joachima Flemmingów, powiększony od zachodu w 1708 roku.

Po 1945 roku przejęty przez katolików. Jest wzniesiony w konstrukcji szkieletowej, jednonawowy z wtopioną od zachodu wieżą frontową, nakryty dachem dwuspadowym, wieża – hełmem namiotowym. We wnętrzu, pod belkowym stropem, zachowały się fragmenty ołtarza ambonowego i zachodnia empora chórowa.

Kościół zlokalizowany jest w południowo – zachodniej części wsi, po zachodniej stronie drogi. Bezpośrednie otoczenie kościoła obsadzone jest kasztanowcami. Po stronie północnej budynku kościelnego znajduje się cmentarz, a zachowane tu nagrobki pochodzą z końca XIX wieku.

Dwór został zbudowany w latach 1718 – 1730 przez Johanna Andreasa Hase dla Bogusława Bodo Flemminga , powiększony o ryzalit w połowie XIX wieku. Wzniesiony w konstrukcji szkieletowej, na planie prostokąta. Korpus nakrywa dach łamany czterospadowy z wystawkami, piętrową oficynę, również łamany, ale dwuspadowy z naczółkami. Wnętrze ma układ dwutraktowy, z obszerną sienią na osi. We wnętrzu oficyny zachowała się sala balowa, pokryta drewnianym sklepieniem lustrzanym z emporą dla orkiestry ozdobiona figurkami, barokowymi malowidłami przedstawiającymi aktorów teatralnych. Obok zachował się park z dekoracyjnymi parterami, owalnymi sadzawkami, alejami lipowymi i kasztanowcami, otoczonymi kanałem wodnym, później powiększony o romantyczny park krajobrazowy. Całość otacza symetrycznie rozplanowany, klasyczny ogród francuski. Kompleks budynków z parkiem jest przykładem XVIII-wiecznej sztuki planowania zespołów pałacowych na Pomorzu Zachodnim.

II GOSPODARKA ODPADAMI

3. Postanowienia prawa Unii Europejskiej dotyczące odpadów.

Podstawową zasadą prawa ochrony środowiska w Unii Europejskiej jest oprócz idei przeciwdziałania powstawaniu odpadów, reguła mówiąca, że koszty utylizacji odpadów przede wszystkim ponosi ich wytwórca. Wiąże się z tym koncepcja czystszej produkcji.

Akty prawne Unii stały się odniesieniem dla wielu państw. Unia przyjęła bowiem wiele aktów skierowanych na przywrócenie odpowiedniego stanu środowiska naturalnego oraz jego ochronę, najczęściej w postaci dyrektyw.

W Unii Europejskiej odpady definiuje się jako „substancje lub przedmioty, które posiadacz usuwa, lub których usuwanie zamierza przeprowadzić albo ich usuwanie jest wymagane z mocy prawa krajowego”. Usuwaniem to wszelkie operacje prowadzące do możliwości odzyskania zasobów, recyklingu, regeneracji, bezpośredniego wtórnego użycia jako surowców wtórnych, bądź zastosowań alternatywnych, a zachodzą przez:

- 1) składowanie w ziemi albo na powierzchni,
- 2) rozkład w glebie, odprowadzenie w głąb ziemi,
- 3) odprowadzenie do wód powierzchniowych, oprócz mórz i oceanów,
- 4) odprowadzenie do mórz i oceanów, ale na ich dno,
- 5) spalanie na ziemi, morzu,
- 6) składowanie stałe.

Przez odzyskiwanie należy rozumieć recykling, regenerację, bezpośrednie użycie jako surowców wtórnych.

Prawodawstwo polskie przybliżyło się do unormowań prawnych Unii. Dążenie Polski do wejścia do Unii Europejskiej nakładało obowiązek dostosowania gospodarki odpadami do zaleceń dyrektyw, które wydawane są przez Radę Wspólnot Europejskich. Przepisy Wspólnoty cechuje duże rozproszenie w kilkudziesięciu aktach prawnych, odnoszących się do takich dziedzin jak:

- 1) zagadnienia ogólne odnoszące się do odpadów,
- 2) problematyka zagospodarowania odpadów,
- 3) regulacje dotyczące odpadów szczególnego rodzaju,
- 4) międzynarodowy obrót odpadami.

Politykę Wspólnoty w zakresie odpadów wyznacza strategia tematyczna, która podtrzymuje dotychczasowe podstawowe cele polityki dotyczące odpadów: zapobieganie powstawaniu, wspieranie ponownego wykorzystania, recyklingu oraz odzysku. Celem długofalowym jest powstanie w Unii Europejskiej społeczeństwa powszechnie stosującego recykling, które unika wytwarzania odpadów, a wykorzystuje je w roli zasobów.

Nowe dokumenty prawne Wspólnoty zwracają szczególną uwagę na konieczność stosowania technologii bezodpadowych (czystych) oraz produktów ekologicznych, opatrywanych

znakiem „przyjazny środowisku” i podkreślają celowość przyjęcia jednolitych zasad odpowiedzialności za szkody jakie powodują odpady.

Pierwotnym dokumentem z tego zakresu była dyrektywa 75/442/EWG z 15 lipca 1975 roku, znowelizowana dyrektywą 91/156/EWG z 18 marca 1991 roku wraz z aneksami. Zostały w niej zdefiniowane podstawowe pojęcia i zadania spoczywające na państwach członkowskich.

W następujący sposób zdefiniowano pojęcie gospodarki odpadami: gospodarka oznacza zbieranie, transport, regenerację i usuwanie odpadów, łącznie z utrzymywaniem w należytym stanie miejsc usuwania odpadów.

Fundamentem prawnych regulacji w zakresie użytkowania środowiska zgodnie z interesem publicznym i zrównoważonym rozwojem kraju, przez oznaczenie obowiązków organów państwowych, samorządowych, podmiotów gospodarczych oraz każdego obywatela, była ustawa „O ochronie i kształtowaniu środowiska” z dnia 31 stycznia 1980 roku, wielokrotnie nowelizowana, po uchwale Parlamentu przyjętej 29 sierpnia 1997 roku. W praktyce regulacje tu zawarte nie wystarczyły oraz nie tworzyły podstaw do racjonalnej gospodarki odpadami.

W 1997 roku dokonał się postęp w tym zakresie, gdyż została wprowadzona w życie ustawa z 13 września 1996 roku „o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, a 27 czerwca 1997 roku została uchwalona ustawa „o odpadach z mocą obowiązującą od stycznia 1998 roku.

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach skupiła się na odpadach komunalnych, określając zadania gminy, obowiązki właścicieli nieruchomości, odnoszących się do utrzymania czystości i porządku, jak również warunki udzielania zezwoleń podmiotom świadczącym usługi.

Gminy zostały zobowiązane do stworzenia warunków do:

- 1) zapewnienia prac związanych z utrzymaniem czystości np. przez tworzenie do tych celów właściwych jednostek,
- 2) prowadzenia selektywnej zbiórki, segregacji i składowania odpadów, które mogły być przydatne do wykorzystania,
- 3) współdziałania z jednostkami organizacyjnymi oraz osobami podejmującymi się zbierania i zagospodarowania odpadów.

Gminy powinny także zapewnić budowę, utrzymanie oraz eksploatację własnych bądź wspólnych z innymi gminami składowisk odpadów komunalnych oraz obiektów wykorzystywania albo unieszkodliwiania tych odpadów. W związku z tym Rada Gminy ustala:

- 1) zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy,
- 2) wykaz urządzeń przeznaczonych do gromadzenia odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz drogach publicznych,
- 3) sposoby, częstotliwość, zasady usuwania odpadów komunalnych,
- 4) górne stawki opłat za usługi w zakresie usuwania i unieszkodliwiania odpadów, sugerując by stawki opłat za selektywne gromadzenia odpadów były niższe.

Ustawa zobowiązywała właścicieli nieruchomości do utrzymania czystości i porządku przez:

- 1) wyposażenie posesji w odpowiednie pojemniki, urządzenia do gromadzenia odpadów i ścieków,
- 2) gromadzenie powstałych odpadów w odpowiednich urządzeniach,
- 3) usuwanie i unieszkodliwianie odpadów.

Omawiana ustawa określa również warunki udzielania zezwoleń na świadczenie usług, które wydaje właściwy wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

Podmiot chcący uzyskać zezwolenie musi mieć właściwe środki, niezbędne do wykonywania usług na odpowiednim poziomie.

Wśród ogólnych przepisów dotyczących odpadów główne miejsce zajmuje Dyrektywa Rady 2006/12/WE z dnia 5 kwietnia 2006 roku w sprawie odpadów - jest to tak zwana „dyrektywa ramowa”. Zdefiniowano tu podstawowe pojęcia z zakresu gospodarki odpadami, wprowadzono zasady ogólne tej gospodarki oraz obowiązek posiadania zezwolenia przez obiekty związane z tą gospodarką.

W dyrektywie zdefiniowano pojęcie odpadu – to ***wszelkie substancje lub przedmioty, które ich posiadacz usuwa, zamierza usunąć, bądź ma obowiązek usunięcia.***

Pierwszą jest zasada zapobiegania lub ograniczania wytwarzania odpadów oraz ich szkodliwości, przez:

- 1) rozwój czystych i oszczędnych technologii,
- 2) projektowanie i wprowadzanie do obrotu produktów, które nie przyczyniają się do wzrostu ilości odpadów lub ich szkodliwości,
- 3) rozwój technik unieszkodliwiania substancji niebezpiecznych, które są zawarte w odpadach przeznaczonych do odzysku.

Druga zasada mówi o odzysku odpadów lub ich wykorzystania jako źródła energii. Czynności prowadzące do odzysku to: recykling, ponowne wykorzystanie, regeneracja, wykorzystanie jako źródła energii, rekultywacja lub inny dowolny proces aby uzyskać surowce wtórne.

W sytuacji, kiedy odzysk odpadów jest niemożliwy, dopuszcza się unieszkodliwianie odpadów przez: składowanie, obróbkę biologiczną i fizykochemiczną, zatapianie, umieszczanie w głębi ziemi lub spalanie.

Państwa mają obowiązek stworzenia zintegrowanej sieci urządzeń do unieszkodliwiania odpadów z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technologii nie obejmujących nadmiernych kosztów. Sieć powinna być tworzona z zastosowaniem zasady bliskości – pozwalając na unieszkodliwienie odpadów w jednym z najbliższych urządzeń.

Podstawowym dokumentem prawnym określonym w dyrektywie okazał się plan gospodarki odpadami. Obowiązek jego przygotowania został nałożony na państwa członkowskie. Miały się odnosić do takich zagadnień jak:

- 1) rodzaj, ilość, pochodzenie odpadów,

- 2) ogólne wymagania techniczne,
- 3) ustalenia o poszczególnych rodzajach odpadów,
- 4) miejsca lub zakłady unieszkodliwiania różnego rodzaju odpadów,
- 5) koszty w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania,
- 6) działania w celu racjonalizacji zbiórki, segregacji oraz przetwarzania odpadów.

Zakres terytorialny planów, organy je przyjmujące, a także ich szczegółowość pozostawione zostały do regulacji krajowej.

Na plany te mają wpływ wspólnotowe akty prawne odnoszące się do odpadów, jak np. Dyrektywa 99/31/WE z 26.04.1999 r. w sprawie składowania odpadów, czy też Dyrektywa 94/62/WE z 20.12.1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych.

Wytwórcy odpadów, osoby fizyczne, prawne, do których należą odpady mają obowiązek:

- 1) przekazania odpadów punktowi zbierania lub przedsiębiorstwu, które wykonuje odzysk bądź unieszkodliwienie odpadów,
- 2) odzyskiwania lub unieszkodliwiania odpadów we własnym zakresie,

Okresy przystosowawcze zostały zapisane w Dyrektywie Rady 1999/31/WE z dnia 26.04.1999 roku w sprawie składowania odpadów.

W lipcu 2010 roku zakończył się pierwszy etap przystosowawczy. Niestety zakładany poziom nie został przez Polskę osiągnięty.

Drugi okres przystosowawczy minął 16 lipca 2013 roku i zakładany poziom również nie został osiągnięty przez Polskę.

Dotychczasowe regulacje nie zapewniały właściwego poziomu utrzymania czystości i porządku oraz bezpieczeństwa ekologicznego.

Jedną z najtańszych form gospodarowania odpadami jest wywożenie ich na składowisko. Polska pozostaje w tyle za krajami europejskimi jeżeli chodzi o segregację śmieci oraz odzyskiwanie surowców wtórnych. Szacuje się, że przeciętny Polak produkuje rocznie 300 kg śmieci, a segreguje tylko 10 kg.

Unia Europejska wymaga aby Polska zredukowała ilość składowanych odpadów, bo przecież aż 85% trafia na wysypisko i nie jest kierowanych do odzysku ani recyklingu.

W ciągu najbliższych lat nie uda się zahamować wzrostu ilości odpadów jakie powstają w gospodarstwach domowych. Będzie zmieniał się ich skład na korzyść odpadów opakowaniowych, szkła, makulatury, tworzyw sztucznych. Większa ilość odpadów komunalnych zwiększy problemy wynikające z niezadawalającego stanu gospodarki tymi odpadami w Polsce, które odbiega od standardów określonych w odpowiednich dyrektywach Unii Europejskiej.

W działaniach zmierzających do usprawnienia funkcjonowania tego systemu należy główny wysiłek skierować na działania poprawiające organizację systemów selektywnej zbiórki i segregacji śmieci.

Zmienić się musi także świadomość społeczna dotycząca właściwego postępowania z odpadami komunalnymi. Jest to bardzo ważne, bowiem najważniejszym elementem całego systemu gospodarki i celem nadrzędnym jest ograniczenie ilości odpadów „u źródła”, w miejscu ich powstawania. Minimalizację ilości tych odpadów można uzyskać poprzez stworzenie warunków ekonomicznych i organizacyjnych sprzyjających wdrażaniu do praktyki wydajnych, energooszczędnych i niskoodpadowych technologii.

III. PRZYSTOSOWANIE NORM PRAWA POLSKI DO UREGULOWAŃ UNII EUROPEJSKIEJ

Od roku 2001 obowiązuje ustawa z dnia 27 kwietnia o odpadach. Określa ona zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności odnosi się ona do zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. Nakazuje ona wręcz, by każdy kto podejmuje działania powodujące lub mogące powodować powstawanie odpadów, tak je planował, projektował i prowadził aby:

- 1) zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ilość odpadów i ich negatywne oddziaływanie na środowisko przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użytkowania,
- 2) zapewniać zgodnie z zasadami ochrony środowiska odzysk, w sytuacji gdy nie udało się zapobiec powstawaniu odpadów,
- 3) zapewniać zgodnie z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwianie odpadów, których powstaniu nie udało się zapobiec, bądź których nie udało się poddać odzyskowi.

Spełnienie przez Polskę wymagań jakie stawia Unia Europejska w zakresie gospodarki odpadami przyczyni się do poprawy gospodarowania odpadami. Ograniczenie odpadów jest istotne w odniesieniu do zrównoważonego rozwoju, jednej z podstawowych zasad Unii. Duże znaczenie przypisać można unijnemu wsparciu finansowemu (przedakcesyjnemu i poakcesyjnemu), dzięki któremu możliwe było przeprowadzenie licznych przedsięwzięć wspomagających gospodarkę odpadami. Trzeba skupić działania na zapobieganiu powstawaniu odpadów oraz większym wykorzystaniu recyklingu, jak też wzmocnić obszar zbierania i odzysku odpadów komunalnych w gminie.

Gospodarka odpadami stanowi poważny problem zwłaszcza w czasach nie zrównoważonej produkcji i konsumpcji. Każda działalność wytwarza odpady o różnym stopniu negatywnego oddziaływania na środowisko. Szczególnie groźne są odpady, z którymi środowisko nie może sobie poradzić z uwagi na ich dużą ilość lub skład.

Odpady stanowią jeden z największych problemów ekologicznych kraju. O tym, że system gospodarki odpadami był mało skuteczny i wymagał gruntownej reformy wiedziano od dawna. Pierwsza wersja projektu ustawy pojawiła się na początku listopada 2012 roku.

Produkt niezagospodarowany, nie mający określonego przeznaczenia nabywa właściwości odpadu, który staje się surowcem albo materiałem z chwilą jego zagospodarowania. Działania powodujące powstawanie odpadów powinny być planowane, projektowane i prowadzone tak, aby:

- 1) zapobiegały powstawaniu odpadów,
- 2) zapewniały bezpieczne dla środowiska wykorzystywanie odpadów, jeżeli nie udało się zapobiec ich powstaniu,
- 3) zapewniały zgodny z zasadami ochrony środowiska sposób postępowania z odpadami, których powstaniu nie udało się zapobiec albo też nie można było wykorzystać.

Ustawa o odpadach jest pełna transpozycji na grunt prawa polskiego w zakresie odpadów. Zostały tu zawarte zapisy dyrektyw, decyzji i rozporządzeń Unii dotyczących gospodarki odpadami, które Polska uwzględniła w swoim stanowisku negocjacyjnym.

Podstawowe definicje umieszczone w ustawie są przeniesieniem do prawa polskiego pojęć zawartych w odpowiednich dyrektywach Unii Europejskiej. Odnosi się to do definicji: odpady, odpady niebezpieczne, odpady komunalne, odzysk, unieszkodliwianie odpadów, posiadacz odpadów.

Rozdział 2 ustawy to zasada gospodarowania odpadami. Głównym obowiązkiem jest zapobieganie powstawaniu odpadów, na etapie planowania, projektowania przy wytwarzaniu produktów i podczas oraz po zakończeniu użytkowania.

Zapisy rozdziału 3 łączą się z planami gospodarki odpadami, które stanowią część programów ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Rozdział 4 mówi o obowiązkach posiadaczy odpadów. Wytwórca odpadów może zlecić wykonanie obowiązku gospodarowania odpadami innemu posiadaczowi, co wiąże się z przekazaniem też odpowiedzialności za te odpady. Wszystkie podmioty, które dokonują odzyskiwania bądź unieszkodliwiania odpadów są zobowiązane do posiadania zezwolenia na prowadzenie takich działań, które wydaje się na czas oznaczony, nie dłuższy niż 10 lat.

W rozdziale 7 znalazły się informacje dotyczące składowania i magazynowania odpadów (przepisy te wynikają z dyrektywy Unii Europejskiej w sprawie składowania odpadów). Składowiska odpadów są obiektami budowlanymi.

Odpady to zużyte przedmioty oraz substancje stałe, a także ciekłe nie będące ściekami (tj. nie odprowadzane do wód), powstające w wyniku bytowania człowieka lub działalności przemysłowej, które są przeznaczone do usunięcia lub składowania z powodu braku możliwości ich wykorzystania.

Kryterium podziału odpadów mogą być: charakterystyka jakościowa (stan skupienia, skład chemiczny, w tym toksyczność), sfera powstawania, stopień przydatności do dalszego wykorzystania, uciążliwość dla środowiska.

Najczęściej stosuje się podział odpadów ze względu na pochodzenie, a mianowicie na odpady przemysłowe (poprodukcyjne) i odpady bytowo – gospodarcze (komunalne).

Odpady przemysłowe, jak sama nazwa wskazuje, pochodzą z różnych rodzajów przemysłu. Podstawowym ich źródłem są zakłady produkcyjne, elektrownie czy elektrociepłownie. Są różne rodzaje tych odpadów.

Z przemysłu spożywczego powstają odpady organiczne, pochodzenia roślinnego i zwierzęcego. Przemysł cementowy a także przemysły, gdzie produktami są materiały sypkie, dają duże ilości pyłów. Znaczna ilość odpadów powstaje z przemysłu hodowlanego, ponieważ

do oczyszczalni ścieków odprowadzane są jedynie zawiesiny lub płyny. Specyficzną grupą odpadów przemysłowych stanowią odpady niebezpieczne. Występują w wielu zakładach ale trudno jest ograniczyć ich ilość. Pochodzą one z przemysłu, rolnictwa, transportu.

Większość odpadów cechuje się:

- 1) palnością (mają podatność do zapłonu i palenia się stałym silnym płomieniem),
- 2) korozyjnością (niszczeniem materiałów konstrukcyjnych),
- 3) reaktywnością (zdolnością do działań polegających na eksplozji, wydzielaniu się gazów toksycznych).

Odpady te powinny być poddawane odzyskowi bądź unieszkodliwianiu w miejscu ich powstawania. Przedsiębiorcy mają obowiązek odzysku i recyklingu określonych ilości różnych rodzajów odpadów w związku z: koniecznością dostosowania się do prawodawstwa unijnego, wzrostem wymagań zapisanych w kolejnych politykach ekologicznych państwa oraz postępowaniem technologicznym.

Ideą Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 roku w sprawie odpadów jest stworzenie instrumentów prawnych, które będą promowały tzw. „społeczeństwa recyklingu”.

Oznacza to, że nastąpi nacisk na eliminowanie wytwarzania odpadów, wykorzystania jako zasobu, propagowanie selektywnej zbiórki odpadami.

Do odpadów komunalnych należą zarówno odpady bytowe (śmieci w sensie dosłownym), jak i odpady wielkogabarytowe (wraki samochodowe, pralki, lodówki, meble), odpady uliczne (zawartość koszy ulicznych), gruz z remontów mieszkań i rozbiórki domów. Odpady komunalne są mieszaniną resztek żywności, zużytej odzieży oraz wyposażenia gospodarstw domowych, opakowań szklanych i plastikowych, środków higieny.

W ogólnej masie odpadów rośnie udział tworzyw sztucznych, które nie podlegają biodegradacji np. jednorazowe opakowania. Niestety nadal podstawowym sposobem ich unieszkodliwiania pozostaje umieszczanie na składowiskach, stanowiących potencjalne zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych, a także dla gleb. Ten rodzaj odpadów związany jest z nieprzemysłową działalnością człowieka, występuje w postaci odpadów płynnych i stałych.

Ustawa z 14 grudnia 2012 roku obowiązująca od 23 stycznia 2013 roku definiuje odpady komunalne jako odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Odpady komunalne związane są z działalnością człowieka, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Najczęściej występujący skład odpadów komunalnych stałych w Polsce przedstawia się następująco:

- 1) około 40 - 50% stanowią substancje organiczne:
 - a) zawartość azoty waha się w granicach 0,53 - 0,87%,
 - b) zawartość fosforu to 0,45 – 0,88%,
 - c) zawartość potasu 0,14 – 0,48%.
- 2) około 50 – 60% stanowią części mineralne (w tym około 30% odpadów komunalnych stanowią popioły z małych palenisk);
- 3) pierwiastki śladowe – molibden, miedź, cynk, kobalt, nikiel, kadm, chrom, miedź, rtęć, ołów, które często występują w formie połączeń łatwo rozpuszczalnych.

Składniki jakie są zawarte w odpadach komunalnych zwłaszcza organiczne, ulegają przemianom biochemicznym i wpływają na środowisko poprzez produkty rozkładu: dwutlenek węgla, amoniak, siarkowodór, metan, azotany, azotyny, siarczany. Odpady komunalne stwarzają zagrożenie dla środowiska ze względu na możliwość skażenia powietrza, wód gruntowych oraz powierzchniowych mikroorganizmami chorobotwórczymi, dla których stanowią pożywkę.

Wyodrębnia się cztery grupy odpadów komunalnych, ze względu na ich przydatność jako surowców wtórnych, a są to:

- 1) odpady traktowane jako surowce wtórne niekonsumpcyjne, takie jak papier, tworzywa sztuczne, szkło, metale, tekstylia, stanowiące ok. 30% masy odpadów komunalnych stałych;
- 2) rzadko traktowane jako surowce wtórne odpady kuchenne z przygotowania posiłków, resztek pożywienia. Są to odpady organiczne (biodegradalne) stanowiące około 50% masy odpadów;
- 3) nie rozważane na ogół jako potencjalne surowce wtórne odpady paleniskowe z ogrzewania sezonowego mieszkań, głównie popiół i żużel, stanowiące do 20 % masy odpadów;
- 4) nielicznie występujące odpady o znikomej zawartości surowca wtórnego.

Zaliczane są tu pozostałości z porządkowania domostw (np. wykorzystana chemia gospodarcza).

Zgodnie z Krajowym Planem Gospodarki Odpadami w gospodarce odpadami jest pewna hierarchia działań związana zwłaszcza z zapobieganiem i minimalizacją ilości odpadów wytwarzanych „u źródła”, odzyskiem surowców wtórnych, recyklingiem, jak również mechaniczno - biologicznym przetwarzaniem, a w etapie końcowym spalaniem z odzyskiem energii. Najmniej pożądanym sposobem postępowania z odpadami jest składowanie na składowiskach.

W KPGO wskazano także na cele gospodarowania odpadami polegające na:

- 1) objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych oraz systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do lipca 2013 r.

2) Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów:

* w 2013 r. nie więcej niż 50 %

* w 2020 r. nie więcej niż 35 %

masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

3) Zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do maks. 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.

4) Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu odpadów (papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło) z gospodarstw domowych oraz odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów powstających w gospodarstwach na poziomie min. 50% ich masy do 2020 r.

Kwalifikacja odpadów odnosi się do ich genezy, właściwości, szkodliwości użyteczności oraz masowości wytwarzania.

Podstawą klasyfikacji są odpowiednie kryteria o charakterze fizykochemicznym, biologicznym, technologicznym, ekonomicznym, jak np.:

- 1) źródło pochodzenia – sfera powstania,
- 2) kryterium surowcowe,
- 3) stan skupienia,
- 4) toksyczność,
- 5) stopień zagrożenia dla środowiska,
- 6) stopień przydatności do dalszego wykorzystania.

Według ustawy o odpadach są one klasyfikowane w zależności od źródeł powstania, stopnia uciążliwości lub stwarzania zagrożeń dla życia i zdrowia ludzi oraz środowiska. W ochronie środowiska rozpatruje się odpady jako substancje pochodzące z produkcji albo konsumpcji.

Klasyfikacja odpadów według Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 27 września 2001 roku w sprawie katalogu odpadów przedstawia je w zależności od źródła powstania na 20 grup:

- 1) Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej obróbce rud oraz innych kopalin - 01;
- 2) Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności - 02;
- 3) Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury - 03;
- 4) Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego - 04;
- 5) Odpady z przeróbki ropy naftowej, oczyszczania gazu ziemnego oraz pirolitycznej przeróbki węgla - 05;
- 6) Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej - 06;
- 7) Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej - 07;

- 8) Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych, kitu, klejów, farb drukarskich - 08;
- 9) Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych - 09;
- 10) Odpady z procesów termicznych - 10;
- 11) Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z produkcji hydrometalurgii metali nieżelaznych - 11
- 12) Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych - 12;
- 13) Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyjątkiem olejów jadalnych oraz grup 05,12,19) - 13;
- 14) Odpady rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propalentów (z wyłączeniem grup 07, 08) - 14;
- 15) Odpady opakowaniowe: sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach - 15;
- 16) Odpady nie ujęte w innych grupach - 16;
- 17) Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę z terenów zanieczyszczonych) -17;
- 18) Odpady medyczne i weterynaryjne - 18;
- 19) Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych - 19;
- 20) Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie - 20.

W klasyfikacjach międzynarodowych do najważniejszych zaliczane są te przygotowane przez EKG, EWG, RWPG. Największy zasięg geograficzno - gospodarczy ma klasyfikacja EKG, stąd projekt standardowej statystycznej klasyfikacji odpadów z 12 - 16 czerwca 1989 r. przyjęty został za podstawę jednolitej klasyfikacji w Polsce. Podzielono odpady biorąc pod uwagę: warunki powstawania (źródło, pochodzenie), główne składniki oraz fizyczne, chemiczne i biologiczne właściwości na:

- 1) grupy (odpady o wspólnym pochodzeniu i jednakowych właściwościach),
- 2) typy (odpady bliskie pod względem głównych składników i właściwości),
- 3) gatunki (dokładniej niż typ określają chemiczne, fizyczne i biologiczne właściwości),
- 4) rodzaje (określa specyficzne właściwości odpadów w ramach gatunku), a w razie potrzeby również na odmiany.

Jednolita klasyfikacja odpadów dzieli je na 27 grup:

- 1- odpady zwierzęce, 2 - odpady zwierzęce powstające w chowie, przetwórstwie i obrocie zwierzętami, 3 - odpady z produkcji roślinnej, 4 - odpady drzewne, 5 - odpady wydobywcze kopalni, 6 - odpady przetwórcze kopalni, 7 - odpady żywności roślinnej powstające w przetwórstwie o obrocie, 8 - odpady tekstylne, 9 - odpady włókien naturalnych, 10 - odpady włókien syntetycznych, 11 - odpady drewna, 12 - odpady papieru i kartonu, 13 - odpady ropy i jej pochodnych, 14 - odpady chemiczne, 15 - odpady gumy, 16 - odpady szkła, 17 - odpady metali żelaznych, 18 - odpady metali nieżelaznych, 19 - złom sprzętu technicznego, 20 - osady z oczyszczania ścieków i uzdatniania wody, 21 - odpady budowlane, 22 - odpady paleniskowe, pyły i szlamy, 23 - zanieczyszczona ziemia, 24 - osady denne, 25 -

odpady bytowo - gospodarcze (komunalne), 26 - odpady radioaktywne, 27 - odpady inne jak np. formierskie i rdzeniarskie masy ziemne gruntu usuwane w budownictwie, pozostałości po spalaniu odpadów bytowo – gospodarczych, osadów z oczyszczania ścieków oraz pozostałych odpadów w ten sposób unieszkodliwianych.

W gospodarce materiałowej często korzysta się z klasyfikacji odpadów, które mogą być potencjalnymi surowcami wtórnymi. Klasyfikacja stanowi podstawę do jednoznacznego oznaczenia poszczególnych rodzajów surowców wtórnych, umożliwiając właściwe odróżnienie poszczególnych grup przez dostawców i odbiorców.

Według tej klasyfikacji (funkcjonującej od 1976 roku) odpady podzielone zostały na pięć podstawowych rodzajów: metaliczne, niemetaliczne, komunalne, energii cieplnej. W drugim etapie klasyfikacji podstawą podziału rodzajów surowców wtórnych na grupy są ich źródła pochodzenia (miejsca powstawania). W trzecim etapie przyjęto niejednolite kryteria dla poszczególnych rodzajów surowców wtórnych.

W stosunku do metalicznych, niemetalicznych, energii przyjęte zostało kryterium surowcowe, dla mineralnych kryterium miejsca powstania, a dla komunalnych stan skupienia.

W stopniu czwartym klasyfikacji za podstawę przyjęto kryterium właściwości fizyczno - chemicznych, bądź technologicznych.

Umowa o odpadach przez zbieranie odpadów rozumie każdą czynność, zwłaszcza umieszczanie w pojemnikach, segregowanie, magazynowanie, które ma na celu przygotowanie ich do transportu do miejsca odzysku lub unieszkodliwienia.

Potrzebne są do tego specjalne pojemniki. Uważa się, że w zależności od liczby mieszkańców, charakteru zabudowy, gęstości zaludnienia, częstości opróżniania, ilości powstających odpadów będą różne, dlatego do ich zbierania pojemniki też będą różne.

Odpady zbierane są w różnych zbiornikach przenośnych, przetaczanych lub przesypowych, a także w workach foliowych. Pojemniki mają pojemność: 50 dm³, 100 dm³, 200 dm³, 500 dm³, 1000 dm³, 2000 dm³, 5000 dm³ i stacjonarne pojemniki kontenerowe od 6000 dm³ do 16000 dm³.

Pojemniki rozmieszczane są możliwie blisko miejsc zamieszkania, ale nie za blisko ze względu na emitowane zapachy. Zasady lokalizacji pojemników reguluje Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

W zabudowie jednorodzinnej i na terenach rekreacyjnych odległość może być zmniejszona od okien i drzwi do 3 m, od granicy działki do 2 m. Można zbudować też zadaszone osłony bądź pomieszczenia na granicy działek, jeżeli stykają się one z podobnymi urządzeniami na działce sąsiedniej lub przy linii rozgraniczającej od strony ulicy.

Na osiedlach z zabudową jednorodzinną lokalizację pojemnika wyznaczają mieszkańcy, najczęściej na granicy posesji. W przypadku zabudowy szeregowej pojemniki lokalizuje się na granicy posesji.

Pojemnik może stać:

- pod zadaszonymi osłonami bądź w pomieszczeniach o ścianach ażurowych lub pełnych;
- w przeznaczonych do tego pomieszczeniach w budynku;
- na utwardzonych placach - jeśli pojemnik ma zamknięty otwór wrzutowy.

Pojemnik musi stać w miejscu dostępnym dla mieszkańców, ale też dla pracowników firmy wywozowej. Nie może przyczyniać się do powodowania jakichkolwiek uciążliwości mieszkańcom, np. zastawiać wejścia do budynku, jak również dróg przejazdu.

IV. NOWELIZACJA USTAWY Z DNIA 25.01.2013 ROKU

Nowy system gospodarki odpadami komunalnymi reguluje nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 1 lipca 2011 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw.

W dzienniku ustaw z dnia 19 lutego 2013 roku opublikowana została ustawa z dnia 25 stycznia 2013 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zmiany w przepisach zaczęły obowiązywać od 6 marca 2013 roku.

Art. 5 ust.1 pkt 1, omawianej ustawy stanowił, że wyposażenie w pojemniki służące do zbierania odpadów komunalnych oraz ich utrzymanie w odpowiednim stanie jest obowiązkiem właściciela nieruchomości. Regulacja ta nie pozwalała gminom podjąć rozstrzygnięć w przypadku chęci przejęcia przez nie tego obowiązku razem z finansowaniem takiego przedsięwzięcia w zakresie kosztów odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Zmiana zamieszczona w art. 1 pkt. 1 ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 25 stycznia 2013 r., umożliwia gminom na mocy uchwały rady gminy przyjęcie wskazanych obowiązków. Ustawodawca wskazał, że tego typu rozwiązania będą dodatkową zachętą dla mieszkańców dla selektywnego zbierania odpadów.

Zmiana art. 6r ust. 2a wprowadziła możliwość finansowania przez gminy z opłat pobranych za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyposażenia nieruchomości w pojemniki, jak również worki do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymanie ich w należytym stanie.

Zmiana w art. 6j ustawy ma na celu umożliwienie gminom wyboru różnych metod ustalania opłat dla poszczególnych części obszaru gminy np. części wyposażonej w wodociągi - według zużycia wody, a co do pozostałego obszaru - według innej metody. Dotychczasowe przepisy jakie obowiązywały, pozwalały na wybór jednolitej metody na całym obszarze gminy.

Art. 6j ust. 5 nowelizowanej ustawy pozwalał radzie gminy wybrać jedną z metod ustalania opłaty dla nieruchomości o charakterze mieszanym. Jedną z metod jest ustalenie opłaty zależnie od powierzchni lokalu mieszkalnego, co nie może być zastosowane przy prowadzeniu działalności gospodarczej.

Projektowana zmiana pozwoli stosować tę metodę w przypadku nieruchomości o charakterze mieszanym, ale zamiast powierzchni mieszkalnej w przypadku działalności opłata będzie mogła być ustalona z uwzględnieniem powierzchni użytkowej lokalu.

Zmiana w art. 6k to konsekwencje zmian w art. 6j. w art. 6k w ust. 4 dodano, że rada gminy może różnicować stawki opłat, wprowadzać zwolnienia przedmiotowe, ustanawiać dopłaty dla właścicieli nieruchomości.

Poprawka art. 6l przez wprowadzenie możliwości poboru opłaty w drodze inkasa ułatwi gminom sposób egzekwowania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, a właścicielom nieruchomości ułatwi jej uiszczenie.

Zmiany w art. 6m oraz 6n ułatwią wykonanie obowiązku składania deklaracji przez wprowadzenie możliwości składania e-deklaracji.

W większości gmin, w zakresie należności pieniężnych z tytułu podatków i opłat, dla których organ gminy jest właściwy do ich ustalania bądź określania i pobierania, organem egzekucyjnym jest naczelnik urzędu skarbowego. W tej sytuacji organ gminy wystawia tytuł wykonawczy, a w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez naczelnika urzędu skarbowego uczestniczy jako wierzyciel. Dodanie art. 6q a ma za zadanie ułatwić gminom egzekucję należności pieniężnych z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi poprzez nadanie wójtowi, burmistrzowi, prezydentowi miasta uprawnień organu egzekucyjnego.

Zmiana art. 6r ust. 1a wskazuje, że opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowią, a nie jak do tej pory mogą stanowić, dochód związku międzygminnego, w przypadku przejęcia przez ten związek zadań gminy w zakresie zapewnienia utrzymania czystości i porządku.

Wprowadzony w art. 6r ust. 2a zawiera regulację taką samą jak w art. 6qa. Przepis ten określa, że organem egzekucyjnym jest zarząd związku międzygminnego w stosunku do opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w sytuacji przejęcia przez związek gminny zadań dotyczących utrzymania porządku i czystości w gminach.

Nowelizacja ustawy ma za zadanie uporządkować dotychczasowy system gospodarowania odpadami komunalnymi, objąć systemem zbierania odpadów wszystkie rodzaje podmiotów je wytwarzających oraz zwiększyć poziom recyklingu i odzysku odpadów zbieranych selektywnie. Jej celem jest też zwiększenie liczby nowoczesnych instalacji do przekształcania odpadów komunalnych, ustanowienie jednolitych zasad finansowania odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie całego kraju, wprowadzenie odpowiedniego sposobu monitorowania postępowania z odpadami komunalnymi oraz pozbycie się składowisk odpadów.

Zgodnie z treścią znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, utrzymanie czystości i porządku należy do jej zadań własnych.

Do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Ustawa o samorządzie gminnym wśród zadań gminy wyróżnia: ład przestrzenny, gospodarkę nieruchomościami, ochronę środowiska i przyrody oraz gospodarkę wodną, wodociągi i zaopatrzenie w wodę, usuwanie i oczyszczanie ścieków komunalnych, utrzymanie czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypiska i unieszkodliwianie odpadów komunalnych, zaopatrzenie w energię elektryczną i ciepłą, gaz, zielen gminną.

Na poziomie samorządu gminnego najważniejsze zadania dotyczą zadań o charakterze wykonawczym: inwestycyjnych i materialno - technicznych związanych z gospodarką komunalną:

- budowy i utrzymania oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnych,
- budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami instalacji i urządzeń do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych (w tym składowisk),
- organizacji selektywnej zbiórki, segregacji oraz magazynowania odpadów komunalnych.

W praktyce oznacza to, że właśnie gmina jest odpowiedzialna między innymi za wywóz odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. Rozwiązania wprowadzone nowelą mają przede wszystkim na celu ograniczenie wywozu odpadów w sposób niekontrolowany np. do lasu lub na pobocze drogi.

Rada każdej gminy obowiązana jest uchwalić regulamin, będący aktem prawa miejscowego, w którym określa obowiązujące zasady zapewniające utrzymanie czystości, a tym samym wypełnia przez gminę nałożonych na nią obowiązków.

Regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące:

1. wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujących:
 - a) prowadzenie we wskazanym zakresie selektywnego zbierania i odbierania odpadów niebezpiecznych, odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych baterii i akumulatorów oraz odpadów z remontu,
 - b) uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego,
 - c) mycia i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami samochodowymi;
 - 2) rodzaju i minimalnej pojemności urządzeń przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczenia tych urządzeń i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym uwzględniając:
 - a) średnią ilość odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwach domowych lub w innych źródłach,
 - b) liczbę osób korzystających z tych urządzeń;
 - 3) częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego;
 - 4) maksymalnego poziomu odpadów komunalnych ulegających biodegradacji dopuszczonych do składowania na składowiskach odpadów;
 - 5) innych wymagań wynikających z gminnego planu gospodarki odpadami.
- Uchwalony Regulamin gospodarki odpadami powinien szczegółowo określić funkcjonowanie selektywnej zbiórki odpadów, a mianowicie:
- rodzaj pojemników, kontenerów i worków do selektywnej zbiórki,
 - miejsce lokalizacji pojemników i worków,

- asortymenty surowców wtórnych oraz odpadów do unieszkodliwiania, które powinny być selektywnie odzyskiwane,
- graniczną częstotliwość wywozu pojemników z odpadami,
- górne granice cen za świadczone usługi.

V. GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY ŚWIERZNO.

Od 1 lipca 2013 r. uruchomiony został nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi. Od tego czasu podmiotem odpowiedzialnym za organizację i funkcjonowanie nowego systemu jest gmina Świerzno. Gmina w zamian za uiszczoną przez mieszkańców stawkę opłaty gospodaruje odpadami komunalnymi. Wywiązując się z ustawowego obowiązku Gmina Świerzno zorganizowała przetarg na odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy oraz od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy położonych na jej terenie. Przetarg wygrało Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. Zakład Gospodarki Odpadami w Kamieniu Pomorskim, które złożyło najkorzystniejszą ofertę. Umowa została zawarta na okres od 01.07.2013 r. do 31.12.2014 r.

Nowy przejęty przez Gminę system gospodarki odpadami komunalnymi wiązał się z wprowadzeniem opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Właściciele nieruchomości zamieszkałych, którzy zdecydowali się gromadzić odpady komunalne w sposób selektywny, zobowiązani są do uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 9,50zł miesięcznie od osoby. Natomiast w przypadku braku prowadzenia selektywnego gromadzenia odpadów komunalnych stawka opłaty wynosi 15,00 zł od mieszkańca. Dla nieruchomości niezamieszkałych przyjęto następujące stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

- a) w przypadku selektywnego gromadzenia odpadów komunalnych za jednorazowe opróżnienie pojemnika:
 - o pojemności 60 l – w wysokości 5,00 zł;
 - o pojemności 110 l/120 l – w wysokości 9,50 zł;
 - o pojemności 240 l – w wysokości 18,10 zł;
 - o pojemności 1100 l – w wysokości 75,80 zł;
- b) w przypadku braku selektywnego gromadzenia odpadów komunalnych za jednorazowe opróżnienie pojemnika:
 - o pojemności 60 l – w wysokości 7,90 zł;
 - o pojemności 110 l/120 l – w wysokości 15,00 zł;
 - o pojemności 240 l – w wysokości 28,60 zł;
 - o pojemności 1100 l – w wysokości 119,70 zł.

Odpady komunalne z terenu Gminy Świerzno odbierane są w postaci zmieszanej i selektywnej.

Odbiór odpadów komunalnych odbywa się z następującą częstotliwością:

- a) zmieszanych odpadów komunalnych odbywa się co najmniej 1 x na 2 tygodnie;
- b) odpadów kuchennych ulegających biodegradacji odbywa się co najmniej 1x na 2 tygodnie;
- c) odpadów zielonych odbywa się co najmniej 1 x na miesiąc;

- d) szkła odbywa się co najmniej 1 x na miesiąc;
- e) frakcji „suchej” (papier i tektura, metale, tworzywa sztuczne, odpady wielomateriałowe) odbywa się co najmniej 1 x na miesiąc;

Zbiórka selektywna odbywa się w dwóch systemach workowym i pojemnikowym. Odpady komunalne odbierane od właścicieli nieruchomości odbywają z podziałem na:

1. Zmieszane odpady komunalne, bezpośrednio od wszystkich właścicieli nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy oraz na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, z pojemników o pojemności: 60 l, 120 l, 240 l, 1100 l
2. odpady komunalne selektywnie zbierane:
 - a) frakcja sucha (papier i tektura, tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe) – w zabudowie jednorodzinnej gromadzone w workach koloru żółtego, w zabudowie wielorodzinnej gromadzone w pojemnikach;
 - b) szkło – w zabudowie jednorodzinnej gromadzone w workach koloru zielonego, w zabudowie wielorodzinnej gromadzone w pojemnikach;
 - c) odpady kuchenne ulegające biodegradacji – gromadzone w pojemnikach koloru brązowego
 - d) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady budowlane i rozbiórkowe (pochodzące z prowadzenia drobnych prac remontowych nie wymagających pozwolenia na budowę, zgłoszenia zamiaru budowy lub wykonania robót) meble i inne odpady wielkogabarytowe oraz problemowe – odbierane z Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) oraz w czasie zbiórki objazdowej bezpośrednio z nieruchomości;
 - e) odpady zielone – (gromadzone w workach koloru brązowego) – odpady zielone odbierane są w przypadku zaznaczenia przez właściciela nieruchomości w deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi potrzeby odbioru tych odpadów.

* Ilość odpadów wytwarzanych na terenie Gminy Świerzno

Na podstawie sprawozdań otrzymywanych od firm odbierających od właścicieli nieruchomości odpady komunalne z terenu Gminy Świerzno w 2014 roku odebrano następujące odpady:

Kod odebranych odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]
150106	Zmieszane odpady opakowaniowe	54,2
150107	Opakowania ze szkła	44,6
200201	Odpady ulegające biodegradacji	0,4
200301	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	510,2

200307	Odpady wielkogabarytowe	6,2
--------	-------------------------	-----

Na terenie Gminy Świerzno nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie odpady zgodnie z zawartą umową przekazywane są do Stacji Przeladunkowej w Mokrawicy, a następnie do Regionalnego Zakładu Gospodarowania Odpadami w Słajsinie.

* Liczba mieszkańców

- a) mieszkańców zameldowanych na dzień 31.12.2014 r. na pobyt stały i czasowy 4268 osób,
- b) systemem objęto:
 - nieruchomości zamieszkałe – złożono 1170 deklaracji, ilość osób – 3334
 - nieruchomości niezamieszkałe – złożono 61 deklaracji

Różnica w liczbie mieszkańców zameldowanych a wykazanych w złożonych deklaracjach wynika m.in. z faktu podejmowania nauki poza miejscem stałego meldunku przez wielu uczniów i studentów. Analogiczna sytuacja występuje wśród osób czynnych zawodowo, którzy ze względu na wykonaną pracę przebywają poza terenem Gminy. Prowadzone są działania mające na celu weryfikację danych zawartych w deklaracjach i sprawdzanie ich ze stanem faktycznym.

* Analiza liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 u.c.p.g., w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12 u.c.p.g

Stosownie do zapisów art. 3 ust. 2 pkt 10 ppkt e u.c.p.g., analizie powinna zostać poddana również liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 u.c.p.g., w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa a art. 6 ust. 6-12 u.c.p.g. Na chwilę obecną liczba wynosi 0.

* Analiza kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

Zestawienie kosztów i wydatków poniesionych przez Gminę Świerzno w roku 2014 r.

Wyszczególnienie	Koszty i wydatki
Koszty wywozu odpadów komunalnych (odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych)	253.153,00 zł
Koszty obsługi systemu (wynagrodzenia pracowników związanych z tworzeniem oraz obsługą systemu, szkolenia zakup materiałów biurowych, druk deklaracji, ulotek informacyjnych)	165.821,00 zł

Opłaty z tytułu opłat gospodarowania odpadami komunalnymi w okresie od 01.01.2014 r. do 31.01.2014 r.

Wpływy z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnym - 448.972,20 zł

Zaległości na dzień 31.12.2014 r. - 46.541,89 zł

Nadpłaty na dzień 31.12.2014 r. – 4.807,59 zł

W 2014 roku CZG R-XXI przyjął 118 046,81 Mg wszystkich rodzajów odpadów. Nastąpił wzrost ilości przyjętych odpadów o 18,1 % w porównaniu do 2013 r. , w którym przyjęto 96 648,00 Mg wszystkich rodzajów odpadów.

W roku 2014 przyjęto 69 449,38 Mg odpadów komunalnych i 7 110,29 Mg odpadów opakowaniowych. Odpady poddano procesom mechanicznego i mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów (MBP). Odnotowano wzrost o około 12 % w stosunku do roku ubiegłego.

Poziomy odzysku uzyskane w RIPOK w 2014 r.:

- 1) Wytworzony balast z ilości odpadów przyjętych na instalację mechaniczną i mechaniczno - biologiczną : 50,24 % w tym 47,87 % (D5) zeskładowano, 1,33 % (D13) zmagazynowano a 1,04 % poddano odzyskowi (paliwo alternatywne)
- 2) ilość odpadów ulegających biodegradacji (frakcja 0-80 mm kierowanych do stabilizacji) 41,36% z odpadów komunalnych zmieszanych (D8)
- 3) Ilość odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych 6171,30 Mg; ograniczenie 100 % składowania na składowisku (R3),